

Na podlagi prvega odstavka 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/2006, ZORed) je Občinski svet občine Muta na predlog župana in na podlagi usklajevanja z Ministrstvom za notranje zadeve Republike Slovenije (s Policijsko upravo Slovenj Gradec dne 9. 6. 2009), na svoji 22. redni seji dne 16. 7. 2009, sprejel

OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI

OBČINE MUTA

Muta, junij 2009

1. UVOD

Občinski program varnosti (v nadaljevanju: OPV) je temeljni strateški dokument, v katerem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnega in kvalitetnega življenja prebivalcev občine Muta. Namen OPV je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v občini in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost na območju občine. Pojem javna varnost lahko opredelimo kot dobrino, ki jo lahko pridobivamo in uživamo na družbeno organiziran način, ki mora biti v določeni količini na razpolago vsem občanom oz. članom družbe, ki ima to posebno značilnost, da se zagotavlja vedno le na javnopraven, na državo naslonjen in zato arbitraren način, ki jo lahko zagotavljamo samo in izključno prek države. Pomeni tudi stanje, v katerem so izključeni materialni protipravni akti, s katerimi se rušijo ali ogrožajo temeljne svoboščine in pravice občanov, osnovni elementi družbene ureditve ali druge zaščitene vrednote.

Namen OPV je tudi načrtno zagotavljati **kvaliteto javnega prostora** v občini Muta. Kvaliteten javni prostor pomeni predvsem zadovoljstvo občanov z okoljem, kjer živijo in delajo ter z okoljem kjer se šolajo in igrajo njihovi otroci. Kvaliteten javni prostor tudi pomeni zadovoljivo stopnjo javne varnosti in javnega reda; to pa konkretno pomeni, da so občinske ceste, ulice, parki in drugi odprti prostori čisti, varni in urejeni.

OPV predstavlja pomemben in izhodiščni dokument za področje delovanja **občinske** redarske službe. V njem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnosti v občini, cilji in ukrepi za zagotovitev teh ciljev, konkretni nosilci oziroma odgovorne službe za doseg želenih ciljev ter opredelitev finančnih posledic. V dokumentu so opredeljene tudi zakonske osnove za vzpostavitev in delo redarske službe ter za sodelovanje s Policijo pri zagotavljanju javne varnosti ter javnega reda in mira.

Namen OPV je tudi vzpostaviti partnerski odnos med policijo in občinskim redarstvom pri zagotavljanju javne varnosti v lokalni skupnosti oziroma pri izvajanju vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v 3. členu Zakona o občinskem redarstvu. To pomeni, da oba organa, vsak skladno s svojimi pristojnostmi, ki so opredeljene v posameznih zakonih, zagotavljata javno varnost ter varnost cestnega prometa v lokalni skupnosti ter pri tem kar najtesneje sodelujeta.

OPV občine Muta obsega cilje in ukrepe, ki na celovit način urejajo oziroma zagotavljajo kvaliteto varnosti v občini. OPV občine Muta je zasnovan razvojno in ima naravo priporočil in programskih smernic, ki se bodo lahko realizirala skozi letne programe dela občinskih redarjev oziroma **občinske** redarske službe in razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih občina namenja za to področje dela.

2. IZHODIŠČA

Obseg in kvaliteto varnosti na javnem prostoru v občini Muta zagotavljajo tako javno - pravni, kot zasebno - pravni subjekti, in sicer: policija, inšpekcijske službe, službe za zaščito in reševanje, **občinska** redarska služba, gasilci in podjetja za zasebno varovanje. Poleg Policije je tako **občinsko redarstvo** tisti subjekt v občini, ki na najbolj neposreden način zagotavlja oziroma skrbi za **javno varnost in javni red** v občini.

Izhodišče za vzpostavitev in zagotavljanje obsega in kvalitete varnosti na javnem prostoru oziroma ustreznega stanja javne varnosti in javnega reda v občini Muta so pravno-sistemski in organizacijski ukrepi. Zato mora občina za zagotavljanje večje varnosti občanov izdelati:

1. **občinski program varnosti,**
2. **oceno varnostnih razmer in**
3. **vzpostaviti občinsko redarsko službo.**

2.1 OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI (OPV)

2.1.1 Struktura in vsebina občinskega programa varnosti

Občinski program varnosti obsega naslednje točke:

1. Pravna podlaga
2. Ocena ogroženosti in varnostnih tveganj kot strokovna podlaga programa
3. Namen vzpostavitve **občinskega** redarstva po ZORed
4. Cilji delovanja **občinske** redarske službe
5. Varnostne potrebe, izhajajoče iz ocene varnostnih razmer
6. Organiziranost **občinskega** redarstva
7. Kadrovski sestav **občinske** redarske službe
8. Vodenje **občinske** redarske službe
9. Pristojnosti **občinskega** redarstva
10. Pogoji za delovanje **občinskega** redarstva (prostori, oprema, vozila, sredstva zvez)
11. Vrste in obseg nalog **občinskega** redarstva
 - Naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih (nadzor prometa v naselju, izven naselja pa samo varnost cest in okolja)
 - Naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah
 - Naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine
 - Naloge vzdrževanja javnega reda in miru
 - Naloge na področju preprečevanja kriminalnih pojavov
 - Naloge na področju varstva okolja
12. Način izvajanja zakonskih pooblastil občinskega redarja
13. Način uporabe prisilnih sredstev
14. Sistem dela **občinskega** redarstva – razporejanje redarjev na delo in drugo
15. Sodelovanje s policijsko postajo v občini in s policisti na terenu

16. Sodelovanje z občinskimi redarstvi in občinskimi redarji sosednjih občin
17. Povezanost občinskega redarstva z OKC PU in z Regijskim centrom za obveščanje (RCO)
18. Sodelovanje občinskega redarstva v občinskem sistemu zaščite in reševanja
19. Načini sodelovanja občinskih redarjev in zasebnih varnostnikov
20. Strokovna pomoč Ministrstva za notranje zadeve
21. Administracija in vodenje evidenc
22. Informacijski sistem občinskega redarstva
23. Interno nadzorstvo nad izvrševanjem nalog občinskega redarstva (župan)
24. Inšpekcijsko in drugo upravno-strokovno nadzorstvo (MNZ, policija in druge inšpekcije)
25. PRILOGE
 - Zakon o občinskem redarstvu
 - Odlok o redarski službi (usklajen z novim zakonom o občinskem redarstvu)
 - Akt o sistemizaciji in organizaciji občinske redarske službe sprejme ga župan občine, kjer je sedež redarstva)
 - Program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja občinskih redarjev
 - Načrt strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja občinskih redarjev
 - Navodila za delo občinskih redarjev
 - Navodila za ukrepanje občinskih redarjev ob izrednih dogodkih
 - Sistem alarmiranja in ukrepanja občinskih redarjev ob izrednih dogodkih
 - Pisni protokol o sodelovanju s policijo
 - Pisni dogovori o sodelovanju z občinskimi redarstvi sosednjih občin
 - Pisni dogovor o sodelovanju z varnostniki zasebnih varnostnih podjetij
 - Pisni dogovor o sodelovanju v občinskem sistemu zaščite in reševanja
 - Letna poročila o delu občinske redarske službe
 - Interna poročila o nadzoru občinske redarske službe
 - Inšpekcijska poročila (zapisniki) o delovanju občinske redarske službe
 - Seznam evidenc občinske redarske službe kot prekrškovnega organa.

Priloge – evidence od 3. do 15. alinee si ob začetku delovanja uredi redarstvo kot organ skupne občinske uprave.

Občinski svet na predlog župana sprejme OPV, s katerim na podlagi ocene varnostnih razmer v občini podrobneje določi vrsto in obseg nalog občinskega redarstva (prvi odstavek 6. člena Zakona o občinskem redarstvu, Uradni list RS, št. 139/2006, ZORed).

Dve ali več občin lahko sprejme skupen občinski program varnosti (drugi odstavek 6. člena ZORed).

Občinski organi najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje občinskega programa varnosti (tretji odstavek 6. člena ZORed).

2.1.2 Usklajevanje programov

OPV se pred sprejemom uskladi s predpisi, programskimi dokumenti Ministrstva za notranje zadeve in policije na področju javne varnosti ter s potrebami varnosti v občini (prvi odstavek 7. člena ZORed).

Za uskladitev OPV ter za zagotovitev medsebojnega sodelovanja občinskega redarstva in policije skrbijo župan in vodja organizacijske enote policije, pristojne za območje občine (drugi odstavek 7. člena ZORed).

2.1.3 Zagotavljanje strokovne pomoči

Strokovno pomoč pri pripravi in izvajanju OPV daje Ministrstvo za notranje zadeve (8. člen ZORed) na naslednjih segmentih priprave in izvajanja OPV:

- ❑ Usmerjanje pri pripravi ocen varnostnih razmer oziroma ocen ogroženosti in varnostnih tveganj ter oblikovanja varnostnih potreb mesta/občine
- ❑ Usklajevanje občinskih odlokov z novim zakonom
- ❑ Uporaba prisilnih sredstev
- ❑ Sodelovanje med občinskimi redarji in policisti
- ❑ Sodelovanje med občinskimi redarji in varnostniki
- ❑ Strokovna pomoč pri organiziranju usposabljanja občinskih redarjev
- ❑ Vključevanje v predavanja in vaje v okviru programa usposabljanja vodij občinskih redarstev in občinskih redarjev
- ❑ Opozarjanje na napake in pomanjkljivosti
- ❑ Načini nadziranja občinskega redarstva

Strokovna pomoč se lahko realizira v obliki strokovnih predavanj ter odgovorov na ustna in pisna vprašanja in v obliki strokovnih pregledov OPV.

2.1.4. Ocena varnostnih razmer – ogroženost in varnostna tveganja

Ocena varnostnih razmer v občini oziroma ocena ogroženosti in varnostnih tveganj je izhodiščni dokument za opredelitev obsega varnostnih potreb občine, za izdelavo OPV ter za določitev vsebine dela oziroma konkretnih nalog občinske redarske službe.

V oceni varnostnih razmer morajo biti natančno opredeljeni vrsta, oblika in obseg dejavnikov ogrožanja v občini oziroma dejavnikov, ki vplivajo na javno varnost in javni red (kvaliteto življenja in varnosti v občini). Pri izdelavi dokumenta se obvezno upoštevajo tudi varnostne razmere v sosednjih občinah, ki vplivajo na stanje varnosti v obravnavani občini.

I. POSNETEK STANJA

1. Zbir podatkov za analizo

Za analizo stanja so bili uporabljeni naslednji dokumenti in podatki:

- poročilo o delu PP Radlje ob Dravi za leto 2008 s primerjalnimi podatki za leta 2004, 2005, 2006 in 2007,
- podatki o javnih prireditvah v občini Muta,
- podatki o delu občinskega SPV,
- pritožbe in pobude občanov na občinsko upravo oz. organe, ki se nanašajo na ogroženost varnosti v zadnjih treh letih.

2. Operativni ogled območja občine Muta

Občina Muta leži na levem bregu zgornje Dravske doline in sega na severu vse od vrha Kobanskega, kjer meji z Republiko Avstrijo, do potoka Velka na zahodu, kjer meji z občino Dravograd, do reke Drave na jugu, kjer meji z občinama Dravograd in Vuzenica ter do naselja Sv. Primož nad Muto na vzhodu, kjer meji z občino Radlje ob Dravi. Občina Muta zajema naselja Muta (Zgornja in Spodnja Muta), Gortina, ki so večja naselja in ležijo v dolini na ravninskem delu občine ter zaselke Pernice, Mlake, Sv. Jernej nad Muto in Sv. Primož nad Muto, ki se razprostirajo na hribovitih predelih Golice in Kobanskega ter po dolini reke Bistrice vse do meje z Avstrijo. Površina občine meri 39 km² in ima 3770 prebivalcev, od tega 679 otrok in mladoletnikov, 2593 delovno aktivnih prebivalcev in 498 starejših od 65 let.

V občini je 99,1 km javnih cest, od tega 16,4 km državnih cest in sicer glavna cesta I. reda G1 Dravograd – Maribor na odseku Vrata (obč. Dravograd) - Podlipje (obč. Radlje ob Dravi) v skupni dolžini 7,2 km. Ta cesta predstavlja tudi glavno cestno prometno povezanost občine Muta z ostalimi kraji. Na območju občine so naslednje regionalne ceste: R3-735 Muta- Vuzenica, ki preko mostu čez reko Dravo povezuje Vuzenico na glavno cesto G-1 na območju občine Muta v dolžini 270 m, cesta R3-702 Trbonje Vuzenica – odcep od glavne ceste G-1 na most za Trbonje na območju občine Muta v dolžini 120 m in cesta R3-703 Muta - Bistriški jarek v celotni dolžini - od priključka na glavno cesto G1 na Muti, preko Zg. Mute, Gortine do državne meje v Bistriškem jarku - Sv. Jernej nad Muto v dolžini 8,8 km. V občini je tudi 82,7 km občinskih – lokalnih cest, med katerimi so najprometnejše ceste Muta - Gortina in Zg. Muta - Sp. Muta in ulice v naselju od tega 41,2 km lokalnih cest, 6,8 km krajevnih cest (ulic), 3 km cest v zaselkih in 31,7 km javnih poti, poleg teh javnih cest je še 39,6 km gozdnih cest, ki tudi prometno povezujejo posamezne kmetije in zaselke. Ulice v kraju so solidno urejene in razsvetljene, nevarnost za udeležence v prometu, predvsem pešce, pa predstavljajo zlasti ozke cestne površine nekaterih ulic in cest, ki so brez pločnikov za pešce. Urejena parkirišča so na Zg. Muti ob zgradbi občine, pred OŠ, pred poslovno stanovanjskimi objekti na Glavnem trgu, pred zgradbo pošte, ob zgradbi in trgovini KZ, ob zdravstveni postaji ter pri farni cerkvi, na Sp. Muti pa pred blokom Kovaška 2- 8, pri rotundi Sv. Janeza krstnika, ob pokopališču, sicer pa je v krajih še več manjših parkirnih površin, ki so delno v občinski lasti, med katerimi so največja ob trgovskem centru TUŠ in ob bencinski črpalki pred industrijskim kompleksom in trgovskim centrom Alira ter pred srednjo šolo na »Caravaningu«.

Na Muti deluje Osnovna šola in Osnovna šola s prilagojenim programom, ki ju obiskuje 330 učencev, in vrtec, ki ga obiskuje 90 otrok, od tega 20 dislocirani oddelek na Sp. Muti. Ob šoli je tudi športna dvorana in urejen park z igrišči, ki služi za potrebe šole, kot tudi za potrebe športnih društev, rekreacije in za družabne dogodke. Na Muti deluje tudi Srednja šola Muta v sklopu ŠC Slovenj Gradec, ki jo obiskuje 160 dijakov. V kraju Sp. Muta je tudi Kulturni dom z dvorano, v kateri se odvijajo različne kulturne in zabavne prireditve. V kraju je zdravstvena postaja, banka, pošta, bencinska črpalka, trgovski center TUŠ ob glavni cesti in več trgovskih in gostinskih lokalov. Industrija je skoncentrirana v industrijski coni Caravaning, kjer so največji industrijski objekti družbe Struc – MKM, Abrasiv, Croning Armature in Hypos, v industrijski coni Spodnja Muta s kovačijo družbe Struc, obrtna cona Sp. Muta in obrtna cona Gortina. V kraju in občini je še več manjših zasebnih podjetij in obrtnikov. V ruralnih območjih je razvito kmetijstvo, pri čemer je največ obdelovalnih površin na ravninskih predelih Gortine, Sp. Mute in Sv. Primoža, sicer pa se v ostalem pretežno

hribovitem območju kmetije ukvarjajo z živinorejo in predelavo mleka, posebno mesto pa ima tudi gozdarstvo, saj je največ površin poraščenih z gozdom, zato pomeni les tudi enega glavnih dohodkov kmetij, več kmetov in obrtnikov pa se ukvarja tudi s predelavo lesa.

V občini je urejeno vodovodno omrežje v naselju Muta in Gortina, občina pa še nima urejenega sistema kanalizacije in je ta v zaključni fazi projektiranja, izgradnja, skupaj s skupno čistilno napravo na Muti pa je predvidena v naslednjih letih. Na območju občine potekajo tudi visokonapetostni elektrovodi vzdolž doline ter številni srednje in nizkonapetostni vodi.

V občini je več kulturnih spomenikov in ostalih znamenitih objektov, med katerimi velja posebej omeniti rotundo (cerkev) Sv. Janeza krstnika na Sp. Muti, Sedelnikov slap in ekološko kapelo v Bistriškem jarku, muzej in Repnikovo galerijo na Zg. Muti, farno in podružnične cerkve, številne zaščitene kmečke hiše in drevesa, med katerimi so posebej zaščitene stare lipe na območju Sv. Primoža, Jerneja in Pernic.

V občini je aktivno PGD Muta z urejenim gasilskim domom in dobro opremljenim voznim parkom. V občini deluje 38 društev, med katerimi najbolj aktivno delujejo gasilsko društvo, pihalni orkester, društvo upokojencev, društvo invalidov, lovška družina, športna in kulturna društva ter druga.

3. Pregled organiziranosti občine in delovanja posameznih služb znotraj občine

Občina Muta ima župana, podžupana, občinski svet z 13 svetniki in 5 člansko občinsko upravo, ki jo vodi direktorica. Skupaj s sosednjimi občinami ima občina medobčinskega komunalnega inšpektorja s sedežem v Dravogradu in Urad za pripravo projektov in občinsko redarstvo s sedežem pri MO Sl. Gradec. Inšpekcijski nadzor opravlja skupna medobčinska inšpekcija s sedežem v Dravogradu.

4. Pregled obstoječih aktov, dokumentov in drugega gradiva, ki se nanaša na vzpostavljane občinskega redarstva po novem zakonu

Občina ima sprejet odlok oz. je soprodpisnica Odloka o ustanovitvi organa skupne občinske uprave »Urad za pripravo projektov in občinske redarske službe«, vendar Občinsko redarstvo MO Sl. Gradec redarske službe na območju občine Muta še ne opravlja.

5. Razgovor z županom oziroma direktorjem občinske uprave in drugimi odgovornimi za vzpostavitev občinskega redarstva

Občinska uprava in župan, vodijo intenzivne pogovore s sosednjimi občinami glede ustanovitve skupnega organa medobčinskega redarstva.

II. ANALIZA IN OCENA OGROŽENOSTI - UGOTOVITEV STOPENJ OGROŽENOSTI

1. Ogroženost od naravnih nesreč

V zadnjih letih je bilo več primerov neurij, ki so povzročala škodo zlasti na infrastrukturi in premoženju posameznikov. V preteklosti je večkrat poplavljala reka Drava in potok Vud ter nekateri manjši hudourniški potoki, ki so zlasti zalivali kleti in druge površine, sprožali manjše plazove ter odnašali obrežja in ceste. Tovrstno ogroženost lahko pričakujemo tudi v bodoče, saj večji del občine leži na hribovitem in hudourniškem območju. Ogroženost zaradi neurij je zmerna.

Posebno ogroženost v naselju Spodnja Muta in naseljenega dela Sv. Jerneja, Pernic in Sv. Primoža ob reki Bistrici in ob reki Dravi predstavljata umetna jezova na Golici (Avstrija), kjer je zajezena reka Bistrica in na reki Dravi pred HE Vuzenica. V primeru porušitve jezov bi poplavni val ogrozil nižje ležeče predele ob reki Bistrici in Dravi, zlasti ti. Bistriški jarek in naselje Sp. Muta. Gre za latentno ogroženost, ki bi lahko postala resna ob drugih dejavnikih, kot so vojna, močnejši potres ipd.

V kraju Vuzenica je bil leta 1991 epicenter potresa, ki pa ni povzročil večje škode, čuti pa se je tudi na območju celotne občine Muta. V naslednjih letih ni bilo in glede na geološko lego lahko ocenjujemo, da je stopnja ogroženosti nizka.

2. Ogroženost cestnega prometa v naseljih

Na območju občine Muta je bila v zadnjih 5 letih 1 najhujša prometna nezgoda v cestnem prometu oz. je bila ena smrtna žrtev v letu 2006. Sicer je prometna varnost v naselju ugodna, kar potrjujejo tudi statistični podatki policije.

Pregled obravnavanih prometnih nesreč na območju občine Muta (v naseljih in izven naselij) s posledicami:

□ Prometne nesreče in posledice:

Leto	Prometne nesreče	POSLEDICE		
		smrt	HTP	LTP
2004	56	-	4	70
2005	55	-	5	40
2006	58	1	3	38
2007	48	-	1	32
2008	34	-	1	23

HTP = huda telesna poškodba; LTP = lahka telesna poškodba

Kljub ugodni oceni na področju prometne varnosti v naseljih, pa se moramo zavedati potencialne nevarnosti, ki jo predstavljajo posamezni odseki cest, ki so navedeni tudi v dokumentih občinskega SPV, pri čemer še posebej velja omeniti ogroženost pešcev, zlasti otrok, na odcepu ob glavni cesti in na Spodnji Muti, kjer pešci hodijo po ozkem cestišču ob precejšnjem prometu, med katerimi posebej izstopajo tovorna vozila. Med pogostejšimi kršitvami prometnih predpisov v naselju Muta je več

primerov nepravilnega parkiranja – parkiranja na cesti, na pločnikih, na zelenicah in tudi na interventni površini pred šolo in gasilskim domom. Občani tudi opozarjajo na preveliko hitrost posameznih voznikov na posameznih cestah, še posebej v naseljih, za kar je nekatere ukrepe že podvzel in predlagal SPV.

□ **Najpogostejše kršitve Zakona o varnosti cestnega prometa:**

	2007	2008
hitrost	284	224
alkohol	55	43
varnostni pas	78	62
nepravilnosti na vozilu	21	42
vozniško dovoljenje	21	31
nepravilno prehitevanje	42	32
neupoštevanje prednosti	11	11

3. Ogroženost cestnega prometa izven naselij

Tudi v cestnem prometu izven naselij je stanje prometne varnosti ugodno. V tem letu se je zgodila prometna nesreča s smrtjo mladega voznika motornega kolesa na lokalni cesti.

Kljub ugodni oceni prometne varnosti velja omeniti ogroženost udeležencev v prometu na posameznih odsekih državne in lokalnih cest, ki zaradi slabega stanja cest (ozko cestišče, nepregledni in težko prevozni ovinki, neurejene bankine ipd.) predstavlja ogroženost udeležencev in jih je v svojih dokumentih izpostavil tudi SPV. Ogroženost se odraža tudi na glavni cesti G1 na območju med bencinsko črpalko in križiščem za Zg, Muto ter na Caravaningu, kjer cesto prečkajo številni pešci tudi otroci (šolski otroci in dijaki) zaradi avtobusnih postajališč, številnih odcepov oz. križišč in močnega prometa, še posebej ob prometnih konicah.

Med drugim predstavlja problem tudi vožnja z kros motornimi kolesi in štirikolesniki po gozdnih cestah in v naravnem okolju na območju Kobanskega.

4. Ogroženost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin

Ocena ogroženosti na teh površinah je ugodna in v zadnjih letih ni ugotovljenih primerov ogrožanja varnosti.

5. Ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine

Ocena ogroženosti teh objektov je ugodna in v zadnjih letih ni ugotovljenih primerov ogrožanja varnosti.

6. Ogroženost od kriminalnih pojavov – kriminalna ogroženost

Na področju kriminalne ogroženosti lahko stanje ocenimo kot ugodno. V zadnjih šestih letih se število kaznivih obravnavanih dejanj giblje med 29 in 55, pri čemer je prav v zadnjih treh letih opaženo zmanjšano število obravnavanih kaznivih dejanj,

med katerimi pa ni bilo hujših kaznivih dejanj. Prevladujejo zlasti premoženjska kazniva dejanja.

Statistični pregled obravnavanih kaznivih dejanj v občini Muta:

	2004	2005	2006	2007	2008
Kazniva dejanja	55	37	30	29	38

7. Ogroženost javnega reda in miru

Tudi stanje javnega reda in miru lahko ocenimo kot ugodno, kar potrjuje tudi statistični pregled obravnavanih kršitev s strani Policijske postaje Radlje ob Dravi:

	2004	2005	2006	2007	2008
Kršitve javnega reda	40	41	40	48	59

➤ Kršitve drugih predpisov

PREDPIS	2004	2005	2006	2007	2008
Zakon o orožju	7	2	1	-	1
Zakon o zaščiti živali	-	1	3	1	2
Zakon o tujcih	2	2	-	-	1
Zakon o prepovedanih drogah	6	1	-	2	1
Zakon o nadzoru državne meje	6	-	-	-	-
Zakon o prijavi prebivališča	1	-	-	5	-
Zakon o omejevanju porabe alkohola	1	-	4	2	1
Zakon o javnih zbiranjih	-	-	2	-	3
Ostalo	2	2	2	2	1
SKUPAJ	25	8	12	12	20

Med obravnavanimi kršitvami predpisov ni bilo hujših ali množičnih kršitev javnega reda in miru ali hujših kršitev drugih predpisov.

8. Ogroženost na javnih shodih in prireditvah

Med večje javne shode in prireditve v občini spadajo zlasti:

- prireditve ob občinskem prazniku zadnji teden v maju oz. v začetku junija, kjer se odvijajo predvsem zabavne, športne in kulturne prireditve v različnih krajih,
- »Jožefov sejem« in »Jožefov koncert« 19. marca,
- prvomajsko kresovanje z zabavo na ploščadi ob izlivu Bistrice v Dravo,
- proslave in drugi kulturni dogodki, ki se odvijajo največkrat v avli šole ali dvorani kulturnega doma,
- planinski pohodi in
- športna srečanja na igriščih v športnem parku in na igrišču pri OŠ.

Prireditve so običajno zelo dobro obiskane, še posebej ob lepem vremenu. Kljub množičnosti obiska na prireditvah, se le-te odvijajo mirno in brez izgredov (v zadnjih letih ni ugotovljenih kršitev JRM na prireditvah, v preteklosti pa je prišlo do preteпов na posameznih prireditvah).

9. Ogroženost okolja (onesnaževanje, industrijski, komunalni in drugi odpadki, uporaba živali)

Občina ima urejeno odvažanje komunalnih odpadkov za industrijo, obrt in prebivalstvo na celotnem območju občine. Na območju občine je medobčinska deponija komunalnih odpadkov, ki se ji izteka dovoljenje za obratovanje in je po odprtju skupne regijske deponije, ki se gradi v občini Prevalje v okviru projekta Kocerod tudi predvidena za zaprtje z ekološko sanacijo. V občini je 7 t.i.ekoloških otokov in sicer na Gortini pri avtobusni postaji, na Zg. Muti na Gortinski cesti, Ob polju, na Šolski ulici, na Flisovi ulici ter na Sp. Muti na Kovaški ulici in za bivšim podjetjem Rodocomp, kjer je organizirano ločeno zbiranje komunalnih odpadkov, vsako pomlad pa občina izvede tudi organizirano zbiranje in odvoz kosovnih odpadkov za območje celotne občine. V zadnjih letih se zmanjšuje problematika »črnih« odlagališč odpadkov, ki so ob pokopališču, v gozdu Dobrava, na Gortinski cesti in Ob polju, kjer se še pojavlja nedovoljeno odmetavanje oz. odlaganje odpadkov.

Nekaj onesnaženosti ozračja povzročata kovinska industrija zlasti pridelava jeklenega granulata ter kovačija, občasno pa povzročata smrad in onesnaženost ozračja tudi deponija komunalnih odpadkov. Kljub temu do večjih onesnaženj v zadnjih letih ni prihajalo.

Do večjih primerov onesnaženosti voda ali poginov rib v zadnjih 10 letih ni prišlo. V pripravah na izgradnjo je tudi kanalizacija in čistilna naprava, s čemer se bo zmanjšalo število individualnih greznic in tudi posameznih izpustov komunalnih odplak iz individualnih hiš v potoke in zato lahko tovrstno ogroženost ocenimo trenutno za zmerno, po izgradnji kanalizacije in čistilne naprave pa bo ta ogroženost minimalna.

Občinska uprava in občinski svet je sprejel nekaj pobud občanov glede onesnaženega okolja in neurejenosti območja, ki ga povzročata deponija odpadkov pred Caravaningom, o čemer so bili že podzeti sanacijski ukrepi s strani JKP, ki upravlja z deponijo. Prav tako so bile podane posamezne pobude oz. pripombe, ki se nanašajo na razmetavanje odpadkov ob ekoloških otokih oz odlagališčih odpadkov oz. odmetavanje odpadkov izven oz. poleg posod.

10. Vpliv varnostnih razmer v sosednjih občinah

Varnostne razmere v vseh sosednjih občinah so prav tako ugodne, kar izhaja iz poročil o delu Policijske postaje Radlje ob Dravi in PU Slovenj Gradec. Tudi vse sosednje občine varnostne razmere na vseh navedenih področjih ocenjujejo kot ugodne in tako tudi kljub vsestranski dobri povezanosti med občinami, ni čutiti negativnega vpliva na območje občine Muta.

11. Ključne ugotovitve

Ugotovimo lahko, da so varnostne razmere na Območju Občine Muta ugodne in da je stopnja ogroženosti na vseh področjih nizka.

□ Ugotovitve strateške narave

Ocena ogroženosti na vseh ocenjevanih področjih v Občini Muta kaže na ugodne varnostne razmere, ki so stabilne in ni pričakovati poslabšanja stanja varnosti v prihodnjih letih.

□ Ugotovitve operativne narave

Kljub ugodnim varnostnim razmeram in nizki stopnji ogroženosti na vseh področjih, bi redarska služba lahko precej pripomogla k še ugodnejšemu stanju varnosti na področju prometne varnosti, zlasti na področju varnosti otrok in ostalih udeležencev v prometu, še posebej na prehodih za pešce in na površinah, namenjenih pešcem, parkiranja na neprometnih površinah, zelenicah, spoštovanju javnega reda in miru, ravnanja z odpadki ter na ostalih področjih delovanje in sicer:

- z občasnim preventivnim delovanjem na javnih krajih, s čemer bi pripomogla k še bolj doslednemu spoštovanju predpisov,
- z večjo prisotnostjo ob javnih prireditvah,
- z ukrepanjem v primerih, ko za to zaprosijo prizadeti občani in
- z ukrepanjem in pomočjo v primeru naravnih in drugih nesreč.

□ Identificiranje kritične infrastrukture v občini, ki mora biti deležna stalne varnostne pozornosti policistov in redarjev

Glede na oceno razmer ni potrebe po stalni prisotnosti redarjev, občasna prisotnost in povečana pozornost pa je potrebna na naslednjih mestih oz. ob naslednjih dogodkih:

- na parkirnih mestih v ožjem območju naselij Zg. in Sp. Muta, zlasti pred občino, banko, zdravstvenim domom in parkiriščih na Glavnem trgu in TC TUŠ,
- v strnjenem delu naselja Gortina,
- na parkih oz. zelenicah,
- na šolskih poteh, zlasti na pločnikih, cestah in ob prehodih za pešce v bližini šole,
- ob ekoloških otokih in evidentiranih črnih odlagališčih,
- ob avtobusnih postajališčih,
- ob gostinskih objektih, še posebej ob koncu tedna,
- ob zgradbah, ki predstavljajo kulturno dediščino in spomenikih ter
- ob sejnih,
- večjih javnih shodih oz. prireditvah in
- v prvih dneh šolskega pouka.

III. IDENTIFICIRANJE IN OBVLADOVANJE VARNOSTNIH TVEGANJ

- Varnostna tveganja na področju varnosti v cestnem prometu

Varnostna tveganja na področju varnosti v cestnem prometu so majhna in glede na ugodne varnostne razmere v prometu v zadnjih 5 letih, ni pričakovati nenadnega poslabšanja varnosti na tem področju. Posebno pozornost je potrebno posvetiti odvijanju prometa v strnjenih delih naselja Muta s poudarkom na varovanju otrok v prometu, zlasti tam, kjer ni ustreznih površin za pešce. Prav tako je potrebno občasno kontrolirati parkiranje na javnih parkiriščih in neprometnih površinah ter zelenicah.

- Varnostna tveganja na področju varnosti občinskih javnih poti ter rekreacijskih in drugih površin

Varnostna tveganja na tem področju so minimalna za zanemarljiva, zato posebnih ukrepov na tem področju ni potrebno načrtovati, razen preventivnih aktivnosti ob množičnih prireditvah.

- Varnostna tveganja na področju zagotavljanja javnega reda in miru

Stanje na področju varovanja javnega reda in miru je ugodno in so tveganja majhna, izstopa pa zlasti zbiranje in zadrževanje mladostnikov pred lokali v nočnih urah ob koncu tedna.

- Varnostna tveganja na področju preprečevanja kriminalnih dejanj

Varnostna tveganja na področju preprečevanja kriminalnih dejanj so majhna in velja izpostaviti predvsem preventivne aktivnosti na področju varovanja zasebnega premoženja ter ozaveščanja občanov na samozaščitna ravnanja.

- Varnostna tveganja na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine

Glede na ugodno stanje na tem področju je potrebno zagotavljati le občasne preventivne preglede javnih zgradb in naprav ter objektov naravne in kulturne dediščine.

- Varnostna tveganja na področju javnih shodov in prireditev

Na področju javnih shodov in prireditev so varnostna tveganja zmerna. Potrebno je dati pozornost le ustreznemu varovanju in zagotavljanju ustrezne redarske službe ob množičnih javnih prireditvah.

- Varnostna tveganja na področju varstva okolja

Na področju varstva okolja ni posebne problematike. Potrebno je opravljati le občasen nadzor nad odlagališči odpadkov na t.i. ekoloških otokih.

- Načini obvladovanja varnostnih tveganj s strani redarske službe

Redarska služba na območju občine Muta mora biti organizirana tako, da bo občasno t.j. 2 – 3 krat tedensko opravljen preventivni obhod javnih parkirišč, javnih cest in poti, zelenic, pomembnejših objektov z nalogo opozarjanja in tudi kaznovanja v primeru ugotovljenih kršitev predpisov. Na področju vzdrževanja javnega reda in miru je potrebna prisotnost redarjev zlasti ob koncu tedna v večernih in nočnih urah v strnjениh delih naselja Muta ter ob večjih javnih prireditvah ter preventivno delovati in opozarjati na spoštovanje in zagotavljanje nočnega miru, hoje po cestišču, odmetavanja predmetov in varovanja javnega premoženja (javne razsvetljave, prometnih znakov, avtobusnih postajališč, zunanjih klopi in drugih površin) v sodelovanju s policijo in redarskimi službami, ki jih zagotavljajo prireditelji. Prav tako je potrebno ugotavljati elemente oz. znake ogroženosti premoženja ali kršitev javnega reda in miru ter o ugotovitvah obveščati lastnike, občino oz. v primeru ugotovljenih kaznivih dejanj in prekrškov tudi policijo.

Večjo preventivno prisotnost redarjev je potrebno zagotoviti v primeru večjih javnih shodov in prireditev in sicer za zagotavljanje boljše pretočnosti prometa, pomoči pri parkiranju vozil, zagotavljanju javnega reda in mira na prireditvah v sodelovanju s policijo in redarskimi službami, ki jih zagotavljajo prireditelji.

IV. OPREDELITEV VARNOSTNIH POTREB OBČINE *(varnostne potrebe izhajajo iz zakonskih določil, pretežno pa iz ocene ogroženosti in varnostnih tveganj)*

Ocena varnostnih razmer je neločljiv sestavni del OPV.

Oceno varnostnih razmer izdelata odgovorna oseba v občini v sodelovanju s policijsko postajo in/ali s pomočjo zunanjega strokovnega izvajalca.

Oceno varnostnih razmer se preveri in ustrezno dopolni in spremeni vsako koledarsko leto posebej, glede na dane varnostne razmere v občini.

3. CILJI OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI

Osnovni cilj OPV je zagotoviti zadovoljivo stanje javne varnosti oziroma javnega reda in miru v občini. To pomeni, da je potrebno s pravno sistemskimi, organizacijskimi in konkretnimi ukrepi zagotoviti večjo stopnjo javne varnosti v občini. S pomočjo vseh teh ukrepov se bo zagotavljalo kvalitetnejše življenje v občini ter odpravljali posamezni odklonski pojavi.

Delo redarske službe mora biti usmerjeno v preprečevanje in odkrivanje kršitev, ki predstavljajo večjo nevarnost za javni red in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje; redarska služba mora v primeru zaznane kršitve ukrepati sorazmerno, v skladu z naravo kršitve in njenimi posledicami.

Strateški in operativni cilji OPV so:

1. STRATEŠKI CILJ

Dvig kakovosti življenja in dela meščanov/občanov ter dvig stopnje varnosti javnega prostora v občini.

Opis cilja:

Ta cilj je krovni cilj za zagotavljanje varnosti v občini z **občinsko** redarsko službo. Njegova vsebina izhaja in nacionalne varnostne politike, iz zakonskih določil, iz nacionalnih programov varnosti in iz splošnih varnostnih potreb slovenskih mest in občin. Gre za dolgoročni cilj dvigovanja stopnje javne varnosti oziroma varnosti prebivalcev v mestih in občinah.

Aktivnosti in ukrepi za doseganje cilja:

- ❑ Upoštevanje pravnih predpisov, ki na nacionalni in lokalni ravni urejajo varnost cestnega prometa, javnega reda in miru ter naravne in kulturne dediščine
- ❑ Upoštevanje programskih usmeritev Ministrstva za promet glede varnosti v cestnem prometu, Ministrstva za notranje zadeve in Policije glede varnosti v cestnem prometu, varnosti javnega reda in miru, preprečevanja kriminalnih pojavov ter varovanja ljudi in premoženja
- ❑ Izvajanje (spodaj navedenih) operativnih ciljev
- ❑ Preprečevanje prekrškov in kaznivih dejanj
- ❑ Obvladovanje varnostnih tveganj
- ❑ Zmanjševanje posledic (škod in izgub) nastalih zaradi izrednih dogodkov kot so naravne nesreče, prometne nesreče, onesnaževanje okolja, poškodovanje javnih zgradb ter poškodovanje objektov s statusom naravne in kulturne dediščine
- ❑ Uvajanje standardov kakovosti varovanja ljudi, premoženja, javnega prostora, javnih zgradb, okolja ter naravne in kulturne dediščine
- ❑ Vzpostavitev strokovnega izobraževanja občinskih redarjev, ki bo omogočalo pridobitev potrebnih znanj, spretnosti in kompetenc za profesionalno izvajanje pristojnosti redarskih služb in pooblastil redarjev kot pooblaščenih uradnih oseb.

Nosilci:

- ❑ Ministrstvo za notranje zadeve
- ❑ Ministrstvo za promet
- ❑ Občinski organi
- ❑ Vodja redarske službe
- ❑ Policijska enota na lokalni ravni – policijska postaja

2. OPERATIVNI CILJI

2.1 VARNOST CESTNEGA PROMETA: Zmanjševanje števila prometnih nesreč in njihovih posledic, zmanjšanje prometnih prekrškov na cestah v naseljih in na občinskih cestah izven naselij, zagotovitev prevoznosti in prehodnosti intervencijskih poti ter povečanje pretočnosti prometa z operativno dinamiko občinske redarske službe in policijske postaje

Opis cilja:

Čeprav je varnost v cestnem prometu v občini Muta ugodna, s stanjem ne moremo biti povsem zadovoljni. V preteklem letu postavljeni cilji prometne varnosti se niso v celoti uresničili. Zato se v cestnem prometu še vedno pojavlja preveč varnostnih tveganj, ki jih je treba obvladati s stalnim in profesionalnim policijskim in redarskim nadzorom, z izboljšanjem rednega in investicijskega vzdrževanja cest, s širitvijo parkirnih kapacitet, s povečanjem nadzora nad parkirnimi površinami ter z dvigom profesionalnosti policistov in redarjev pri obvladovanju kršiteljev prometnih predpisov in temeljnih vzrokov prometnih nesreč (hitrost, alkohol).

Zastavljen je ambiciozen cilj, da v naslednjih letih ni mrtvih v prometnih nesrečah na območju občine. Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da so za stanje prometne varnosti soodgovorni policija, občinsko redarstvo, inšpekcijske službe, in drugi. Nujno je zagotoviti sodelovanje v Občinskih svetih za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Zakon o varnosti cestnega prometa (Ur. l. RS, št. 133/2006, ZVCP-1- UPB4) v tretjem odstavku 22. člena kot obveznost občine določa tudi sprejem Programa varnosti cestnega prometa.¹

Aktivnosti in ukrepi za doseganje cilja:

- **Uporaba ocene prometne ogroženosti in tveganj v cestnem prometu pri izdelavi letnega načrta dela občinskega redarstva za področje varnosti v cestnem prometu;**
- **Sklenitev pisnega protokola o sodelovanju med občinsko redarsko službo, policijsko postajo in občinskim Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu;**
- **Občinski redarji si morajo pridobiti pravno in strokovno znanje za nadzor in urejanje cestnega prometa;**
- **Občinske redarje je treba opremiti z ustreznimi vozili in opremo za nadzor in urejanje prometa** na mestnih ulicah, na občinskih cestah in drugih javnih poteh na območju občine;
- **V letnem načrtu dela občinskega redarstva se med drugim opredeli tudi naloge v zvezi nadzora prometne signalizacije in opredeli naloge za večjo varnost otrok.** Občina poskrbi za pregled prometne signalizacije in poda predloge za morebitne spremembe, zlasti z vidika varnosti otrok, pešcev in kolesarjev (vrtci, šole, zdravstveni zavodi, igrišča, stanovanjska naselja);

¹ Tretji odstavek 22. člena ZVCP: Svet lokalne skupnosti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ocenjuje stanje varnosti v cestnem prometu na lokalni ravni, predlaga svetu lokalne skupnosti v sprejem **programe za varnost cestnega prometa** in ustrezne ukrepe za njihovo izvajanje, koordinira izvajanje nalog na podlagi programov za varnost cestnega prometa na lokalni ravni predvsem pa skrbi za izvajanje prometne vzgoje, dodatno izobraževanje in obveščanje udeležencev cestnega prometa, izdajanje in razširjanje prometnovzgojnih publikacij in drugih gradiv, pomembnih za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na lokalni ravni. Strokovne naloge za svet zagotavlja uprava lokalne skupnosti. Svet lokalne skupnosti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu sodeluje z ministrstvom, pristojnim za promet.

Oseba, odgovorna za pripravo OPV mora torej pri pripravi OPV upoštevati določbo 3. odstavka 22. člena ZVCP (lahko se odloči program varnosti cestnega prometa zajeti – opredeliti v OPV ali pa izdela samostojen – ločen dokument, torej program varnosti cestnega prometa).

- Občinski redarji morajo dosledno izvajati nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju ter v primeru zaznanih kršitev ustrezno ukrepati;
- Občinski redarji morajo dosledno izvajati nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v naselju, še zlasti pa v območju umirjenega prometa in območju za pešce;
- Občinski redarji sodelujejo v akcijskih oblikah dela, ki so nacionalnega pomena.

Nosilci:

- Redarska služba
- Policijska postaja
- Občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu
- Upravljavci in vzdrževalci mestnih ulic in občinskih cest
- Izvajalci vzdrževalnih in gradbenih del na ulicah in cestah

2.2 VARSTVO JAVNEGA REDA IN MIRA: Obvladovanje javnega prostora s fizično prisotnostjo redarjev na način, ki je v skladu s pravnimi predpisi, oceno varnostnih razmer in varnostno stroko

Opis cilja:

Zakon o javnem redu in miru opredeljuje javni red in mir kot stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano izvrševanje pravic in dolžnosti po ustavi in zakonih. Namen zakona je zato neposredno uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika, ovirajo izvrševanje pravic in dolžnosti ljudi, državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil. Vzdrževanje javnega reda in miru je delovanje skupnosti, ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se prepreči ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti ali posamezniku.

Javni red in mir je dobrina, ki izključuje vsa protipravna dejanja, s katerimi se kršijo splošna pravila vsakdanjega dela in življenja. Javni red in mir je stanje, v katerem je zagotovljeno varno in mirno počutje ljudi, njihovo neovirano gibanje na javnih krajih in drugih površinah, uporaba javnih objektov, stanovanj in drugih prostorov, nemoteno opravljanje uradnih opravil državnih in drugih organov, organizacij in skupnosti oziroma optimalno varnost znotraj družbene skupnosti. Javni red torej pomeni nek minimum socialnih pravil, ki jih velika večina prebivalstva razume kot nujno potrebne za svoje sožitje.

Vzdrževanje javnega reda in miru je torej delovanje skupnosti (tudi lokalne skupnosti), ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se preprečijo in obvladujejo ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti in posamezniku. Gre torej za škodljiva ravnanja skupin ali posameznikov, ki se na javnem kraju nedostojno, drzno ali nasilno vedejo, ki ustvarjajo nered v gostinskih lokalih, na javnih shodih in na javnih prireditvah, ki uporabljajo nevarne predmete ali nevarne snovi, ki povzročajo hrup, ki beračijo,

nedovoljeno kampirajo in prenočujejo na javnih krajih, ki ustvarjajo vandalizem, nehumano in v nasprotju s predpisi uporabljajo in vodijo živali, uničujejo državne simbole in pišejo po zgradbah. Vsa navedena škodljiva in kazniva ravnanja zmanjšujejo kakovost bivanja in gibanja na javnih površinah in v javnih prostorih. Občinske redarske službe in občinski redarji imajo pristojnosti, pooblastila in naloge, da se aktivno vključijo v proces kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru na območju mesta/občine.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- Uporaba ocene ogroženosti in varnostnih tveganj na področju zagotavljanja javnega reda in miru
- Zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev na področju poznavanja pooblastil občinskih redarjev za obvladovanje javnega reda in miru
- Redarska služba mora ustrezno ukrepati v primeru zaznave primerov nedostojnega vedenja (7. člen ZJRM); beračenja na javnem kraju (9. člen ZJRM); uporabe nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena ZJRM); zaznave poškodovanj uradnih napisov, oznak ali odločb (12. člen ZJRM); zaznave pisanj po objektih (13. člen ZJRM); zaznav vandalizma (16. člen ZJRM); zaznav nedovoljenega kampiranja (18. člen ZJRM); v primeru nedovoljene uporabe živali (19. člen ZJRM); ustrezno ukrepati v primeru neupoštevanja zakonitega ukrepa uradnih oseb (1. in 3. odstavek 22. člena)
- Zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev za uporabo prisilnih sredstev
- Zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev za hitre odzive na klice v sili in za vedenje ter ukrepanje v tveganih okoliščinah
- Zagotoviti ustrezno opremo občinskih redarjev za obvladovanje kršiteljev
- Skleniti pisni protokol o sodelovanju med občinsko redarsko službo in policijsko postajo
- Strokovna pomoč policijske postaje

Nosilci:

- Občinska redarska služba
- Policijska postaja
- Lastniki, upravljavci, skrbniki, upravitelji in najemniki javnih površin in zgradb
- Organizatorji shodov in prireditev na javnih in drugih površinah
- Varnostna podjetja, ki pogodbeno varujejo javna zbiranja ter premoženje in osebe pri uporabnikih varnostnih storitev

2.3 VARNOST OBČINSKIH JAVNIH POTI IN REKREACIJSKIH POVRŠIN: Varnostno obvladovanje javnih poti in rekreacijskih površin s prisotnostjo občinskih redarjev (ob strokovni pomoči policistov – npr. policisti konjeniki, policisti s kolesi, policisti z lahкими motornimi kolesi)

Opis cilja:

Javne poti, rekreacijske in druge javne površine, zlasti tiste v manj obljudenih in odmaknjenih krajih, predstavljajo določena varnostna tveganja za ljudi, prisotne na

takih krajih. Tveganja so običajno kriminalne narave. Zaradi tega je priporočljivo, da se občinski redarji usposobijo za odzive na klice v sili in na ustrezno ukrepanje do prihoda policistov.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- Občasni nadzor prometnejših oz. varnostno ogroženih javnih poti, krajev, površin in točk.

Nosilci:

- Občinska redarska služba
- Policijska postaja

2.4 PRETOČNOST INTERVENCIJSKIH POTI: Varnostno obvladovanje intervencijskih poti s prisotnostjo občinskih redarjev

Opis cilja:

Intervencijske poti so namenjene lažji in hitrejši dostopnosti intervencijskih vozil (policija, gasilci, reševalci idr.) v primeru intervencijskih posegov. V primeru neprevoznosti oziroma neprehodnosti se povečujejo intervencijski časi, kar posledično vpliva na povečano stopnjo ogroženosti zdravja in življenja ljudi, varnosti premičnega in nepremičnega premoženja idr. Zaradi tega je priporočljivo, da občinski redarji poznajo območja na katerih se nahajajo intervencijske poti in s svojim ukrepanjem zagotovijo optimalno prevoznost oziroma prehodnost intervencijskih poti.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- Občasni obhodi in nadzor v okolici objektov zdravstvene postaje, gasilskega doma, šole, vrtca, banke, pošte in drugih pomembnih zgradb zaradi zagotavljanja intervencijskih poti,
- Odrediti odvoz vozil, ki ovirajo interventne dostope preko koncesionarja.

Nosilci:

- Občinska redarska služba
- Policijska postaja
- Koncesionar za odvoz vozil

2.5 VARNOST ZGRADB IN DRUGIH OBJEKTOV NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE: Preprečevanje ogroženosti kulturne dediščine (zgradb, spomenikov, muzejev, arheoloških najdbišč, idr.) in napadov nanjo na območju občine

Opis cilja:

Varstvo kulturne dediščine je urejeno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 7/1999). Po tem zakonu imajo določene pristojnosti tudi lokalne skupnosti. Na splošno pa velja, da je ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine ter

preprečevanje ogroženosti zgradb, muzejev, arheoloških najdišč, grobišč, spomenikov in drugih nepremičnih in premičnih objektov, ki imajo status kulturne dediščine, skrb vseh in vsakogar (4. člen zakona). Zato so mestni in občinski redarji kot pooblaščené uradne osebe tudi tisti subjekti, ki so dolžni skrbeti za preprečevanje ogroženosti in napadov na te objekte, kot tudi za zaščito sledov in ustrezno obveščanje policije ob morebitnem poškodovanju takega objekta.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- ❑ Sodelovanje občinske redarske službe z organizacijsko enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine, ki deluje na območju mesta ali občine
- ❑ Občinska redarska služba si priskrbi ali izdelá seznam (evidenco) zgradb, spomenikov, muzejev in drugih objektov, ki imajo status naravne in/ali kulturne dediščine (ta seznam je možno dobiti iz centralnega Registra naravne in kulturne dediščine, kakor tudi z operativnim ogledom območja mesta/občine)
- ❑ Občinska redarska služba si izdelá načrt obhodov nepremičnih objektov naravne in kulturne dediščine
- ❑ Občinska redarska služba si priskrbi podatke o dosedanjih namernih poškodbah in napadih na objekte naravne in kulturne dediščine.

Nosilci:

- ❑ Občinska redarska služba
- ❑ Zavod (lokalna organizacijska enota) za varstvo kulturne dediščine
- ❑ Upravljavéc, vzdrževalec in restavrator zgradb, spomenikov in drugih objektov kulturne dediščine
- ❑ Policijska postaja

2.6 VARSTVO OKOLJA: Izboljšanje pregleda nad stanjem in dogajanjem na področju varstva okolja ter povečanje obsega in profesionalnosti nad obvladovanjem občinske okoljske problematike
--

Opis cilja:

Skrb za varstvo okolja je eno od bistvenih postavk v zagotavljanju kakovosti javnega prostora ter kakovosti življenja in dela občanov. Varstvo okolja urejajo številne evropske direktive, nacionalni predpisi, standardi in mednarodni sporazumi (denimo Kjotski protokol). V Sloveniji je kar nekaj vladnih in nevladnih institucij, ki se ukvarjajo z razreševanjem okoljske problematike. S tega zornega kota so tudi občinske redarske službe pomemben subjekt varstva okolja na območju občine. Na lokalni ravni gre za skrb v tem smislu, da se občinska redarska služba aktivno vključi v proces implementacije Nacionalnega programa varstva okolja ter v proces uresničevanja občinske okoljske politike in občinskega programa varstva okolja.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- ❑ Občinski redarji se v okviru izobraževanja/usposabljanja/izpopolnjevanja spoznajo z okoljsko zakonodajo, okoljsko problematiko in okoljsko politiko v svoji občini.
- ❑ Občinska redarska služba se poveže z okoljsko inšpekcijo in skupaj z njo oblikuje sistem nadzora in ukrepanja zoper kršilce varstva okolja.
- ❑ Občinska redarska občasno izvaja nadzor nad neupravičeno vožnjo z motornimi kolesi in štirikolesniki v naravnem okolju.

Nosilci:

- ❑ Občinska redarska služba
- ❑ Medobčinska okoljska inšpekcija
- ❑ Komunalna podjetja
- ❑ Civilne institucije za varstvo okolja

Opomba: Oseba, odgovorna za pripravo OPV naj opredeli strateške cilje, ki se želijo doseči v občini, opiše vsebino zelenega cilja, nato pa natančno določi posamezne ukrepe za doseg tega cilja (način delovanja občinske redarske službe in drugih subjektov), ter navede osnovne in ključne nosilce za doseg cilja, ki se zasleduje.

Zgoraj so opredeljeni temeljni cilji za zagotavljanje kvalitetnega življenja oziroma zadovoljive stopnje javnega reda in miru v občini. Vsi cilji izhajajo neposredno iz ZORed, ZJRM in ZVCP. To pomeni, da je navedba in izpolnjevanje opredeljenih ciljev nujno, saj gre za izpolnjevanje neposrednih zakonskih obveznosti. Oseba, ki je v občini odgovorna za pripravo OPV, pa naj glede na posebnosti in razmere v občini ter vsebino posameznih občinskih odlokov, v OPV dodatno konkretizira še druge cilje.

4. ORGANIZACIJA IN DELOVANJE OBČINSKE REDARSKÉ SLUŽBE

4.1. Organizacija redarske službe

Izhodišča za organizacijo in delovanje občinske redarske službe občine Muta predstavljajo pravice in dolžnosti, ki so opredeljene v ZORed, ZJRM, ZVCP, ZP-1, ZLS in občinskih odlokih. **Občinska redarska služba** mora opredeliti svoje delovno področje, organizacijo in obseg delovanja v skladu navedenimi pravnimi predpisi.

Izhajajoč iz ocene varnostnih razmer/ocene ogroženosti in varnostnih tveganj se župan, na predlog vodje občinske redarske službe, odloča o uvedbi dežurne službe, ki traja določen čas ali vse dni v letu.

4.1.1 Zakon o občinskem redarstvu

Občinski svet na predlog župana sprejme OPV, s katerim na podlagi ocene varnostnih razmer v občini podrobneje določi vrsto in obseg nalog občinskega redarstva (prvi odstavek 6. člena Zakona o občinskem redarstvu, Uradni list RS, št. 139/2006, ZORed). Iz opredeljene določbe neposredno izhaja, da je organizacija in obseg dela občinske redarske službe odvisna od ocene varnostnih razmer oziroma od stanja varnosti v občini

Organizacija in delovno področje redarske službe pa temelji tudi na podlagi ZORed. V določbi drugega odstavka 3. člena ZORed je opredeljeno, da občinsko redarstvo skrbi na podlagi posameznih zakonov in občinskih predpisov, izdanimi na njihovi podlagi ter na podlagi OPV, za:

- varen in neoviran cestni promet v naseljih;
- varnost cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij;
- varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah;
- varnost javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine;
- vzdrževanje javnega reda in miru.

ZORed je torej temeljen sistemski in organizacijski predpis, ki ureja uresničevanje pristojnosti občin za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog občinskega redarstva. Na tem mestu je treba poudariti, da naloge občinskih redarjev niso določene po principu *numerus clausus* (točno določeno število nalog), saj je v prvem odstavku 3. člena ZORed eksplicitno določeno, da delovno področje in naloge občinskega redarstva določa zakon ali na podlagi zakona izdan občinski predpis.

4.1.2 Zakon o varstvu javnega reda in miru

V Zakonu o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/2006, ZJRM-1) je v določbi tretjega odstavka 27. člena generalno opredeljena pristojnost občinskega redarstva za nadzor nad izvajanjem določenih določb tega zakona oziroma pristojnost za odločanje o posameznih prekrških, ki so opredeljeni v ZJRM-1.

Občinsko redarstvo lahko skladno z določbami ZJRM-1 v prekrškovnem postopku odloča o naslednjih kršitvah:

- nedostojno vedenje (7. člen);
- beračenje na javnem kraju (9. člen);
- uporaba nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena);
- poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe (12. člen);
- pisanje po objektih (13. člen);
- vandalizem (16. člen);
- kampiranje (18. člen);
- uporaba živali (19. člen);
- neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb (prvi in tretji odstavek 22. člena).

4.1.3 Zakon o varnosti cestnega prometa

V Zakonu o varnosti cestnega prometa (Uradni list RS, št. 133/2006, ZVCP-1-UPB4) so opredeljena pooblastila občinskega redarstva na področju cestnega prometa v občini.

Skladno z določbo 14. člena ZVCP občinski redarji zaradi zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa:

1. izvajajo nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju;
2. izvajajo nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v območju umirjenega prometa in območju za pešce;
3. ugotavljajo kršitve določb 113. člena ZVCP* o varstvu cest in okolja v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja.

Pri opravljanju navedenih nalog občinski redarji izrekajo globe in opozorila ter izvajajo pooblastila in ukrepe, ki so preneseni nanje s tem in drugimi zakoni, ter ukrepe, določene z občinskimi predpisi.

4.1.4 Zakon o prekrških

Občinski redar je oseba, ki ima poseben status, ki mu ga določa ZORed in ostali zakoni ter podzakonski akti, v katerem so opredeljena njegova pooblastila.

Iz vsebine pooblastil, ki so določena v ZORed, ZJRM, ZVCP, ZP-1 in občinskih odlokih lahko neposredno ugotovimo, da ima občinski redar status:

- **prekrškovnega organa,**
- **pooblaščenega uradne osebe.**

* 113. člen ZVCP: 1) Z uporabo vozila se ne sme povzročati čezmerne hrupa oziroma ropota ali kako drugače onesnažiti okolja. 2) Ko voznik na cesti vozilo ustavi za več kot tri minute ali ga parkira, mora takoj ugasniti motor. Ta določba se ne uporablja za vozila, pri katerih motor poganja naprave za opravljanje določenih del (vozilo za zbiranje in odvoz odpadkov, vozilo za čiščenje kanalov, avtomobilsko dvigalo, ipd.). Prepovedano je sunkovito speljevanje, zaviranje, ustavljanje. 3) Na cesti ali ob njej je prepovedano izpuščati, puščati, odlagati, odmetavati ali postavljati karkoli, kar bi oviralo potek prometa, ogrozilo njegovo varnost, škodovalo ljudem, živalim, rastlinam in onesnažilo okolje. Zlasti je prepovedano vozišče močiti ali ovirati odtekanje vode z njega, odlagati nanj sneg ali led, postavljati stebričke, verige ali druge naprave za ograjevanje parkirnih prostorov oziroma preprečevanje parkiranja, puščati na njem zabojnike za smeti ali druge predmete, razsipati po njem sipek material, ga pomazati z mazili ali drugače pomastiti ali kako drugače onesnažiti. 4) Preden se vključi v promet na cesti s kolovozne poti ali druge zemljiške površine, mora voznik odstraniti z vozila zemljo ali blato, ki bi lahko onesnažilo vozišče. 5) Izvajalec gradbenih ali drugih del mora pri izvozu z gradbišča ali druge zemljiške površine, na kateri se izvajajo dela, očistiti zemljo ali blato z vozil, ki se s te površine vključujejo v cestni promet. 6) Zemljo ali blato, ki v primeru iz četrtega ali petega odstavka tega člena onesnaži vozišče, mora voznik oziroma izvajalec del takoj odstraniti z vozišča. Če tega ne stori, očisti vozišče na njegove stroške pristojni izvajalec rednega vzdrževanja cest.

Prekrškovni organi oziroma organi za odločanje o prekrških so določeni v 45. členu

Zakona o prekrških.²

Občinski redar je skladno z določbo 126. člena Kazenskega zakonika in zgoraj navedenimi predpisi, pooblaščen uradna oseba.³

4.1.5 Zakon o lokalni samoupravi

V prvem odstavku 21. člena ZLS so opredeljene določene naloge občine na področju zagotavljanja nadzorstva nad krajevnimi prireditvami (javni shodi in javne prireditve) ter glede organiziranja komunalno-redarstvene službe in skrbi za red v občini.

4.1.6 Občinski odloki

Posamezne oziroma konkretne naloge občinskih redarjev lahko občina opredeli tudi z občinskimi odloki. V določbi prvega odstavka 3. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 3/2007, ZP-1-UPB4) je opredeljeno, da se lahko prekrški določijo tudi z odlokom samoupravne lokalne skupnosti.

V občinskih odlokih Občine Muta niso konkretno opredeljene naloge in pristojnosti občinske redarske službe in jih bo občina sprejemala z dopolnitvami oz. spremembami odloka po začetku delovanja redarstva.

4.2. Delovanje redarske službe

Opomba: V tekstu se tudi konkretno navede potrebna sistemizacija, organiziranost, kadrovski sestav in status redarske službe v občini (mesto v organizacijski strukturi občine, komu je odgovorna).

Vrsta in vsebina nalog občinskega redarstva se podrobneje določi na podlagi **ocene varnostnih razmer** v občini (prvi odstavek 6. člena ZORed). Ocena varnostnih razmer v občini oziroma ocena ogroženosti je izhodiščni dokument za opredelitev obsega varnostnih potreb občine ter za določitev vsebine dela oziroma konkretnih nalog občinske redarske službe. **Iz te ocene izhajajo, da je za delovanje redarske službe v občini Muta potrebno 0,3 redarja, kar predstavlja prisotnost redarja cca 12 – 14 ur na teden – enkrat ali dvakrat tedensko po nekaj ur.**

² 45. člen ZP-1: (1) O prekrških odločajo prekrškovni organi in sodišča. (2) Prekrškovni organi so upravni in drugi državni organi in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški, in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so s posebnimi predpisi pooblaščen za odločanje o prekrških.

³ 126. člen KZ: 2) Uradna oseba po tem zakonu je lahko: 1) poslanec državnega zbora, član državnega sveta in član lokalnega ali regionalnega predstavniškega telesa; 2) oseba, ki pri državnem organu opravlja uradne dolžnosti in ima uradno funkcijo; 3) druga oseba, ki opravlja določene uradne dolžnosti na podlagi pooblastil, katera ji daje zakon ali na podlagi zakona izdani predpisi ali na podlagi zakona sklenjena pogodba o arbitraži; 4) vojaška oseba, ki je kot takšna določena s posebnimi predpisi, kadar gre za posebna kazniva dejanja, pri katerih je navedena uradna oseba, pa niso določena kot kazniva dejanja zoper vojaško dolžnost; 5) oseba, ki v tuji državi na katerikoli ravni opravlja zakonodajno, izvršilno ali sodno funkcijo, oziroma drugo uradno dolžnost in ki po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka; 6) oseba, ki ji mednarodna javna organizacija daje položaj uradne osebe in ki po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka; 7) oseba, ki pri mednarodnem sodišču opravlja sodniško, tožilsko ali drugo uradno dolžnost ali funkcijo.

KADROVSKA SESTAVA OBČINSKE REDARSKE SLUŽBE

Občina Muta je vključena v **občinsko** redarsko službo Mestne občine Slovenj Gradec.

Vodjo medobčinskega redarstva imenujejo in razrešujejo župani občin soustanoviteljic soglasno. Vodja medobčinskega redarstva odloča o zadevah iz pristojnosti občinskega redarstva, organizira in koordinira delo pooblaščenih uradnih oseb ter v okviru svojih pooblastil odgovarja za zakonitost in strokovno dela občinskega redarstva.

Občinski redar ima naslednje naloge:

- nadzor nad izvajanjem nalog po zakonu o varnosti cestnega prometa ter po odlokih občine,
- vodenje enostavnih upravnih postopkov na prvi stopnji,
- opozarjanje fizičnih in pravnih oseb o ugotovljenih nepravilnostih,
- neposredno izrekanje in izterjava denarnih glob na kraju prekrška,
- izdaja odredb v skladu z odloki občine,
- druge naloge iz področja občinskega redarstva.

Pogoji za opravljanje nalog:

Pooblaščené uradne osebe občinskega redarstva morajo izpolnjevati splošne pogoje, določene z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev, opraviti predpisan preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku ter preizkus znanja za opravljanje nalog občinskega redarstva in za uporabo pooblastil občinskega redarja.

Kandidat za vodjo občinskega redarstva mora imeti najmanj visokošolsko izobrazbo prve stopnje ali njej enakovredno raven izobrazbe, za občinskega redarja pa najmanj srednjo splošno ali srednjo strokovno izobrazbo.

Za vodenje postopka in izdajo plačilnega naloga iz pristojnosti občinskega redarstva je pooblaščen občinski redar, za vodenje postopka in izdajo odločbe o prekrških pa je lahko pooblaščená uradna oseba, ki ima najmanj visokošolsko izobrazbo prve stopnje ali njen enakovreden raven izobrazbe.

Strokovno usposabljanje in preizkus znanja

Usposobljenost pooblaščenih uradnih oseb občinskega redarstva za opravljanje nalog občinskega redarstva, uporabo pooblastil, določenih z zakonom ter za ravnanje z napravami in tehničnimi sredstvi se zagotavlja s strokovnim usposabljanjem in obdobjim izpopolnjevanjem ter preizkusom znanja.

Program in čas strokovnega usposabljanja ter način opravljanja preizkusa znanja za opravljanje nalog občinskega redarstva, program in način obdobjega izpopolnjevanja, opravljenih preizkusov in izdanih potrdil o usposobljenosti, predpiše minister, pristojen za notranje zadeve. Minister, pristojen za notranje zadeve, imenuje komisijo za opravljanje preizkusov znanja.

Strokovno usposabljanje občinskih redarjev in preizkusi znanja iz prejšnjega odstavka so strošek občin. Sredstva za izvedbo strokovnega usposabljanja občinskih

redarjev za uporabo pooblastil iz 10. člena ZORed zagotavlja ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

Občinski redar-pripravnik:

Dokler občinski redar ne opravi strokovnega usposabljanja in preizkusa znanja, je občinski redar-pripravnik in ne sme samostojno opravljati nalog občinskega redarja.

Občinski redar-pripravnik mora opraviti preizkus znanja najkasneje eno leto po sklenitvi pogodbe o zaposlitvi.

Plača občinskega redarja:

Pooblastila občinskega redarja iz 10. člena ZORed se upoštevajo pri določitvi plače občinskega redarja, v skladu s predpisi, ki urejajo plače javnih uslužbencev.

VODENJE MEDOBČINSKE REDARSKE SLUŽBE

Vodenje, koordinacija in ostale naloge občinske redarske službe se določijo v odloku oz. dogovoru z vključenimi občinami v medobčinsko redarsko službo.

Vodjo medobčinskega redarstva imenujejo in razrešuje župan sedežne občine v soglasju z občinami ustanoviteljicami.

NAČIN IZVAJANJA ZAKONSKIH POOBLASTIL OBČINSKEGA REDARJA

Na podlagi določil 10. člena ZORed ima občinski redar pri opravljanju nalog naslednja pooblastila:

- opozorilo;
- ustna odredba;
- ugotavljanje istovetnosti;
- varnostni pregled osebe;
- zaseg predmetov;
- zadržanje storilca prekrška in kaznivega dejanja;
- uporaba fizične sile, sredstev za vklepanje in vezanje in plinskega razpršilca (v nadaljevanju: prisilna sredstva).

Če z zakonom ni drugače določeno, se za izvajanje pooblastil opozorila, varnostnega pregleda, zasega predmetov in uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe Zakona o policiji in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Opozorilo (34. člen ZPol)

Za izvajanje pooblastil opozorila se občinski redar ravna po 1. odstavku 34. člena Zakona o policiji (Uradni list RS, št. 107/2006, ZPol-UPB6), ki se glasi:

Z opozorilom policisti opozarjajo osebe, državne organe, gospodarske družbe, samostojne podjetnike posameznike, organe, organizacije in samoupravne lokalne skupnosti na okoliščine ali ravnanja, ki ogrožajo življenje, osebno varnost ali premoženje ljudi, kot tudi na splošno nevarnost.

Ustna odredba (11. člen ZORed)

Z ustno odredbo občinski redar daje obvezna navodila in prepovedi, odreja ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog iz pristojnosti občinskega redarstva in jih mora kdo storiti ali opustiti zaradi zagotovitve teh nalog.

Ugotavljanje istovetnosti (12. člen ZORed)

Občinski redar ugotavlja istovetnost osebe, ki s svojim obnašanjem in ravnanjem na določenem kraju ali ob določenem času vzbuja sum, da bo ogrozila varnost ljudi ali premoženje, izvršuje ali je izvršila prekršek ali kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Istovetnost ugotavlja občinski redar tako, da od osebe zahteva na vpogled osebno izkaznico ali drugo veljavno listino, opremljeno s fotografijo, ki jo je izdal državni organ, tujo potno listino ali drugo javno listino, opremljeno s fotografijo, na podlagi katere je mogoče ugotoviti istovetnost.

Istovetnost lahko občinski redar ugotovi tudi na podlagi drugih dokumentov, ki vsebujejo podatke o osebi, ali ob pomoči drugih, ki osebo poznajo.

Osebo, katere istovetnost ugotavlja, je občinski redar dolžan seznaniti z razlogi za ugotavljanje istovetnosti.

Če občinski redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe, jo zadrži in obvesti policijo, ki mora prevzeti nadaljevanje identifikacijskega postopka.

Varnostni pregled osebe (38. člen ZPol)

Za izvajanje pooblastil varnostnega pregleda osebe se občinski redar ravna po 38. členu Zakona o policiji, ki se glasi:

Pri opravljanju nalog, določenih z zakonom, lahko policisti v primerih, ko obstaja verjetnost napada ali samopoškodovanja s strani določene osebe, opravijo varnostni pregled te osebe.

Varnostni pregled obsega pregled osebe, njenih stvari in prevoznega sredstva, pri čemer se ugotavlja, ali je ta oseba oborožena in ali ima pri sebi oziroma s sabo druge nevarne predmete.

Varnostni pregled se opravlja neposredno ali s tehničnimi predpisi.

Zaseg predmetov (46. člen ZPol)

Za izvajanje pooblastil opozorila se občinski redar ravna po 46. členu Zakona o policiji, ki se glasi;

Policisti zasežejo predmete na podlagi odredbe pristojnega organa ali iz razlogov, določenih z zakonom.

Policisti pri opravljanju drugih nalog, določenih z zakonom, zasežejo predmete, namenjene za napad ali samopoškodovanje, kakor tudi predmete, s katerimi se lahko huje ogrozi javni red ali splošna varnost ljudi ali premoženja, ali predmete, ki so bili uporabljeni, pridobljeni oziroma so nastali s prekrškom ali kaznivim dejanjem.

Predmete iz tega člena so policisti dolžni izročiti pristojnemu organu. V primeru, da zoper osebo, ki so ji bili predmeti zaseženi, ni bil uveden postopek pred pristojnim organom, je treba predmete osebi vrniti, razen če gre za nevarne predmete.

Zaseg predmetov po zakonu o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/2006, ZJRM-1)

Občinski redar ali redarka brez predhodne odločbe pristojnega organa po 25. členu ZJRM-1 zaseže predmete prekrška iz prvega odstavka 11. člena* tega zakona (uporaba nevarnih predmetov).

Za prekrške iz prejšnjega odstavka se lahko izreče stranki sankcija odvzem predmetov.

Zadržanje storilca na kraju kaznivega dejanja ali prekrška (13. člen ZORed)

Občinski redar sme na kraju dogodka zadržati storilca prekrška ali osebo, zaloteno pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog.

Če občinski redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe, jo zadrži in obvesti policijo, ki mora prevzeti nadaljevanje identifikacijskega postopka. Zadrževanje sme trajati do prihoda policistov, vendar najdlje eno uro.

Uporaba prisilnih sredstev (14. člen ZORed)

Občinski redar sme uporabiti fizično silo in plinski razpršilec samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada.

Sredstva za vklepanje in vezanje sme občinski redar uporabiti zoper osebo, ko jo sme v skladu z zakonom zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti.

Obveščanje o kaznivem dejanju (po 15. členu ZORed)

Če občinski redar ugotovi, da se pripravlja, izvršuje ali je izvršeno kaznivo dejanje, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti ali na predlog, je dolžan v skladu z določbami zakona, ki ureja kazenski postopek, obvestiti policijo.

* 11. člen ZJRM-1: 1) Kdor uporablja acetilen (karbid) ali druge plinske zmesi za pokanje, in s tem povzroči vznemirjenje ali občutek ogroženosti, se kaznuje z globo. Pokanje z naštetimi sredstvi se izjemoma dovoljuje v času določenih praznikov, vendar se morajo upoštevati varnostna navodila, ki jih predvideva zakon o eksplozivih.

Sodelovanje redarjev in policistov (po 9. členu ZORed)

Pri opravljanju nalog in pooblastil občinski redarji sodelujejo s policisti. Če občinski redarji opravljajo naloge, ki jih določa zakon, skupaj s policisti, so dolžni ravnati po navodilu policista oziroma vodje policijske enote.

NAČIN UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

Uporaba prisilnih sredstev (14. člen ZORed)

Občinski redar sme uporabiti fizično silo in plinski razpršilec samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada.

Sredstva za vklepanje in vezenje sme občinski redar uporabiti zoper osebo, ki jo sme v skladu z zakonom zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti.

Obveščanje o zadržanju in uporabi prisilnih sredstev (16. člen ZORed)

O zadržanju osebe in uporabi prisilnih sredstev je občinski redar dolžan napisati poročilo in ga predložiti v pregled vodji občinskega redarstva oziroma svojemu nadrejenemu ali osebi, ki jo ta pooblasti.

Če je oseba pri zadržanju in uporabi prisilnih sredstev telesno poškodovana, je občinski redar dolžan zagotoviti, da v najkrajšem možnem času dobi ustrezno medicinsko pomoč.

Če je osebi med postopkom povzročena telesna poškodba ali smrt, je dolžan vodja občinskega redarstva nemudoma obvestiti župana občine, kjer je sedež občinskega redarstva.

V obvestilu iz prejšnjega odstavka morajo biti navedeni podatki o osebi, razlogu, času in kraju zadržanja, uporabi prisilnega sredstva, vrsti uporabljenega prisilnega sredstva ter drugih okoliščinah in dejstvih, pomembnih za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarja.

Ocena uporabe prisilnih sredstev (po 17. členu ZORed)

Župan oziroma župani občin ustanoviteljic imenujejo neodvisno, največ petčlansko komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarstva (v nadaljnjem besedilu: komisija). V komisiji mora biti direktor občinske uprave, v primeru medobčinskega redarstva pa direktor občinske uprave s sedežem medobčinskega redarstva, predstavnik policije in predstavniki nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin.

Vodja občinskega redarstva mora na podlagi poročila o zadržanju osebe in uporabi prisilnih sredstev oceniti, ali je bilo ravnanje občinskega redarstva zakonito in strokovno. Ob ugotovljenih kršitvah je dolžan sprožiti postopek za ugotavljanje odgovornosti.

V primeru, da je bila osebi pri uporabi prisilnih sredstev povzročena telesna poškodba ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam, oceno ravnanja občinskega redarja opravi komisija. Sejo komisije skliče župan.

Komisija obravnava pritožbe zoper delo občinskega redarstva in lahko obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih občinskega redarstva, kadar oceni, da je to potrebno. K sodelovanju lahko povabi tudi druge strokovnjake, če meni, da je njihovo sodelovanje pomembno za odločitev v konkretnem primeru. Komisija svoje poslovanje natančneje uredi s poslovníkom.

V primeru medobčinskega redarstva je za imenovanje komisije pristojen župan občine, v kateri je sedež medobčinskega redarstva.

5. IZVAJANJE IN NADZOR NAD IZVAJANJEM OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI

5.1 Pristojnost državnih organov

Nadzorstvo nad zakonitostjo dela občinskih organov, občinskih uprav in občinskih redarstev pri izvrševanju tega zakona opravlja Ministrstvo za notranje zadeve (1. odstavek 30. člena ZORed).

Nadzorstvo nad zakonitostjo izvrševanja posameznih pooblastil občinskih redarstev in organ, pristojen za nadzor, določa zakon, s katerim so ta pooblastila določena (2. odstavek 30. člena ZORed).

5.2 Pristojnost občinskih organov

Občinski organi najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje občinskega programa varnosti (tretji odstavek 6. člena ZORed). Iz opredeljene določbe tudi izhaja, da morajo občinski organi najmanj enkrat letno preveriti stanje varnosti v občini oziroma ustreznost ocene varnostnih razmer.

Iz opredeljene zakonske določbe neposredno izhaja, da so za izvajanje, spremljanje in nadziranje uresničevanja ciljev, ki so zapisani v OPV, na nivoju občine pristojni in odgovorni organi občine. Zaradi transparentnosti in merjenja dela občinske redarske službe je zato potrebno pripraviti in zagotoviti zbiranje ustreznih informacij o delu redarske službe, vključno s statističnimi podatki (mesečna in letna poročila o delu redarske službe). Postopek zbiranja in hranjenja teh podatkov mora potekati v skladu predpisi o varstvu osebnih podatkov. Zbrani statistični podatki se bodo uporabljali tudi kot pomoč pri ugotavljanju, kako se uresničujejo cilji, ki so zapisani v OPV.

Opomba: občinska redarska služba oziroma oseba, ki jo za izvajanje nalog, ki so opredeljene v ZORed, pooblasti župan občine, za izvajanje OPV pripravi zbirko dokumentov, in sicer:

- ❑ Zakon o občinskem redarstvu
- ❑ Odlok o redarski službi (usklajen z novim zakonom o občinskem redarstvu)
- ❑ Ocena varnostnih razmer na območju mesta/občine (Ocena ogroženosti in varnostnih tveganj)
- ❑ Akt o sistemizaciji in organizaciji občinske redarske službe
- ❑ Program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja občinskih redarjev
- ❑ Načrt strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja občinskih redarjev
- ❑ Navodila za delo občinskih redarjev
- ❑ Navodila za ukrepanje občinskih redarjev ob izrednih dogodkih
- ❑ Sistem alarmiranja in ukrepanja občinskih redarjev ob izrednih dogodkih

- Pisni protokol o sodelovanju s policijo
- Pisni dogovori o sodelovanju z občinskimi redarstvi sosednjih občin
- Pisni dogovor o sodelovanju z varnostniki zasebnih varnostnih podjetij
- Pisni dogovor o sodelovanju v mestnem/občinskem sistemu zaščite in reševanja
- Letna poročila o delu občinske redarske službe
- Interna poročila o nadzoru občinske redarske službe
- Inšpekcijska in druga poročila o delovanju občinske redarske službe
- Seznam evidenc občinske redarske službe

Zbirka dokumentov je obvezna priloga OPV.

Za nadzorstvo nad izvrševanjem nalog občinskega redarstva, določenih z občinskimi predpisi, je pristojen župan (31. člen ZORed).

- Ocena uporabe prisilnih sredstev (po 17. členu ZORed)

Župani občin ustanoviteljic imenujejo neodvisno, največ petčlansko komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti občinskega redarstva (v nadaljnjem besedilu: komisija). V komisiji mora biti direktor občinske uprave s sedežem medobčinskega redarstva, predstavnik policije in predstavniki nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin.

Vodja občinskega redarstva mora na podlagi poročila o zadržanju osebe in uporabi prisilnih sredstev oceniti, ali je bilo ravnanje občinskega redarja zakonito in strokovno. Ob ugotovljenih kršitvah je dolžan sprožiti postopek za ugotavljanje odgovornosti.

V primeru, da je bila osebi pri uporabi prisilnih sredstev povzročena telesna poškodba ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam, oceno ravnanja občinskega redarja opravi komisija. Sejo komisije skliče župan.

Komisija obravnava pritožbe zoper delo občinskega redarstva in lahko obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih občinskega redarstva, kadar oceni, da je to potrebno. K sodelovanju lahko povabi tudi druge strokovnjake, če meni, da je njihovo sodelovanje pomembno za odločitev v konkretnem primeru. Komisija svoje poslovanje natančneje uredi s poslovníkom.

- Postopek komisije za oceno uporabe prisilnih sredstev (18. člen ZORed)

Komisija zbere potrebna obvestila in dokaze o okoliščinah, dejstvih in razlogih uporabe prisilnih sredstev. V zvezi s tem lahko od občinske uprave in policije zahteva potrebno pomoč in sodelovanje. Pri svojem delu smiselno uporablja določbe zakona o splošnem upravnem postopku.

O zbranih obvestilih, dokazilih in ugotovitvah komisija najkasneje v 30 dneh od dneva imenovanja sestavi zapisnik, v katerem poda tudi mnenje, ali je bilo ravnanje občinskega redarja v skladu s predpisi, strokovno in razumno.

Če komisija ugotovi znake kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog, zlorabe človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali drugih kršitev, za katere so z zakonom določene sankcije, obvesti o tem pristojni organ.

- Odločanje o pritožbah (19. člen ZORed)

Posameznik, ki meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja občinskega redarja kršene njegove pravice ali svoboščine, se lahko v 30 dneh pritoži županu.

Župan mora pritožbo proučiti in o svojih ugotovitvah in ukrepih v 30 dneh pisno obvestiti pritožnika.

O disciplinskih kršitvah občinskega redarja se odloča v disciplinskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja položaj uslužbencev.

5.3 Proces izvajanja OPV

OPV ima, glede na določbe ZORed, značaj dokumenta trajne narave. To pomeni, da upošteva potrebo po trajnosti, zato ga je treba dosledno izvajati od dneva njegovega sprejema. Občinski organi najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje OPV (3. odstavek 6. člena ZORed), zato je tudi omogočeno obdobjno ocenjevanje njegovega izvajanja oziroma merjenje rezultatov. Ocenjevanje izvajanja OPV bo omogočilo ovrednotenje vsebinskih, operativnih, organizacijskih in finančnih ukrepov za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda in mira v občini.

Ocenjevanje OPV poteka tako, da se dosledno preverja izpolnjevanje ukrepov, ki so opredeljeni za doseg konkretnega cilja, ki je opredeljen v OPV. Takšen način ocenjevanja pa se zagotovi z izdelavo mesečnih in drugih obdobjnih poročil o delu občinskega redarstva.

OPV se, glede na novo nastale varnostne razmere v občini, ažurira oziroma ustrezno spremeni in dopolni. To pomeni, da odgovorna oseba v primeru spremenjenih varnostnih razmer v občini, ustrezno spremeni in dopolni oceno varnostnih razmer, nato pa še OPV. Ustrezna in temeljita ocena varnostnih razmer je podlaga za opredelitev obsega in vrste nalog občinskega redarstva (1. odstavek 6. člena ZORed).

Opomba: Občinska redarska služba oziroma odgovorna oseba v občini, pooblaščenca za izvajanje obveznosti iz ZORed, naj zaradi transparentnosti in merjenja rezultatov dela redarske službe, izdelava ustrezne statistične preglednice. Te bodo omogočale številčno merjenje konkretne problematike ter primerjavo s prejšnjim koledarskim obdobjem. Statistične preglednice se vstavijo v OPV.

5.4 Sodelovanje in komunikacija

Za uskladitev OPV ter za sodelovanje občinskega redarstva in policije skrbijo župan **občine, v kateri ima redarstvo sedež** in vodja organizacijske enote policije, ki je pristojna za območje občine (drugi odstavek 7. člena ZORed).

Zgoraj opredeljena določba pomeni, da morata pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda in miru, občinsko redarstvo in policija nujno sodelovati. Zato mora biti vzpostavljena med obema organoma ustrezna komunikacija.

Komunikacija mora potekati na več nivojih:

a) komunikacija na lokalnem nivoju:

- komunikacija znotraj redarske službe (predpiše jo vodja redarstva),
- komunikacija med redarsko službo in občinskimi organi

Občinska redarska služba najmanj enkrat mesečno seznanja občine o svojem delu in jih seznanja z obravnavano varnostno problematiko in ukrepi. O odmevnejših obravnavanih dogodkih in kadar je potrebno s strani občin podzeti določene ukrepe pa redarstvo občino seznanja s problematiko takoj. Najmanj enkrat letno redarstvo izdela celovito poročilo o svojem delu na območju posameznih občin.

Občinska redarska služba naj zaradi transparentnosti in merjenja rezultatov dela redarske službe, izdela ustrezne statistične preglednice. Te bodo omogočale številčno merjenje konkretne problematike ter primerjavo s prejšnjim koledarskim obdobjem. Statistične preglednice se vstavijo v OPV.

- **komunikacija med občinskimi redarstvi sosednjih občin in drugimi redarstvi,**
- komunikacija med redarsko službo in Policijo – izdela se pisni protokol s PU Slovenj Gradec,
- komunikacija med redarsko službo in inšpekcijami – obveščanje o ugotovitvah, ki spadajo v pristojnost posameznih inšpekcijskih organov,
- komunikacija med redarsko službo in zasebnimi varnostnimi podjetji – vodja redarske službe se s podjetji sprotno dogovarja o sodelovanju pred prireditvami o sodelovanju in obveščanju,
- komunikacija med redarsko službo in ostalimi službami (zaščita in reševanje, gasilci, itn.). - Sistem alarmiranja in ukrepanja občinskih redarjev ob izrednih dogodkih - to področje pokriva sistem ZIR, v katerega je potrebno vključiti redarstvo. Navodila za ukrepanje občinskih redarjev ob izrednih dogodkih pripravi vodja redarstva skupaj s štabom CZ.

b) komunikacija z državnim nivojem:

- komunikacija med redarsko službo in ministrstvi (Ministrstvo za notranje zadeve, Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, Ministrstvo za promet).

Opomba: sodelovanje in komunikacija predvsem pomenita, da občinska redarska služba pri opravljanju svojega dela z naštetimi službami izmenjuje strokovna mnenja, stališča, predlaga izvedbo skupnih akcij na terenu, se odziva na pobude za izvedbo skupnih akcij, analizira skupni varnostno in drugo problematiko, ipd.

6. OCENA FINANČNIH POSLEDIC

Sredstva za izvajanje OPV se zagotovijo v proračunu občine (četrti odstavek 6. člena ZORed). Glede na navedeno zakonsko določbo so občine obvezane, da pri proračunskem načrtovanju zagotovijo ustrezna finančna sredstva za izvajanje OPV oziroma za delovanje občinske redarske službe.

Opomba: na tem mestu je potrebno konkretizirati finančne posledice (STROŠKE) za izvajanje vsebine OPV.

- 1 leto (2009) –celotne stroške redarske službe v občini, za naslednja leta $\frac{1}{2}$ zneska (v skladu z dol. ZFO).

Stroški delovanja medobčinske redarske službe se delijo med občinami ustanoviteljicami glede na potrebno prisotnost in ukrepanje oz. potrebno število redarjev medobčinskega redarstva na območju posamezne občine. Ključ za delitev stroškov se opredeli v odloku, s katerim se ustanovi redarstvo, kot organ skupne občinske uprave oz. z dogovorom med občinami ustanoviteljicami.